

Податковий кодекс України регулює податкові відносини, нормативне регулювання яких охоплює:

- Встановлення загальних засад оподаткування: основних принципів оподаткування; системи нормативних актів, які регулюють податкові відносини; переліку податків та зборів, що сплачуються в Україні, їх визначень; узагальненої термінології податкового законодавства; переліку учасників податкових відносин та їх основних прав і обов'язків.
- Законодавче визначення платників, об'єктів оподаткування, бази оподаткування, правил та порядку обчислення та розрахунку податків, розмірів ставок кожного окремого податку та збирання, що сплачуються в Україні тощо.
- Регулювання адміністрування податків і зборів: сукупності процедур, які визначають порядок виконання вимог податкового законодавства, контролю за дотриманням податкового законодавства учасниками податкових відносин
- Встановлення відповідальності сторін податкового процесу за порушення податкового законодавства: визначення діянь (дій або бездіяльності), які є порушеннями податкового законодавства, та санкцій, що застосовуються до порушників, та притягнення до відповідальності за вчинені порушення.
- Тимчасові правила оподаткування, що діють на час перехідного періоду.

Таким чином, усі сторони податкового процесу мають змогу використовувати один кодифікований документ для реалізації прав та обов'язків, що на них покладено. Кодексом передбачено збалансованість у реалізації прав та повноважень усіх учасників податкового процесу, що має на меті:

- дотримання податкового законодавства платниками та контролюючими органами;
- забезпечувати невідворотність покарання за податкові правопорушення;
- сприяти добровільності сплати податків.

Основною ж метою розроблення та впровадження Податкового кодексу є побудова конкурентоспроможної та справедливої податкової системи, що буде привабливою для резидентів та нерезидентів-суб'єктів господарювання включаючи систему зниження податкового навантаження на бізнес, скорочення витрат часу платників на нарахування та сплату податків, встановлення податкової справедливості для відновлення рівних умов конкуренції в економіці України, що має сприяти активізації процесу притоку інвестицій в економіку, як з зовнішніх так і з внутрішніх джерел.

Висновки. Податкові відносини є однією з найбільш важливих галузей права, які стосуються переважної більшості громадян України, та інших осіб, що перебувають в Україні, або отримують тут доходи. Донедавна ці відносини регулювались великою кількістю нормативних актів (лише законів було більше десяти). Це ускладнювало розуміння правил оподаткування усіма учасниками податкових відносин, призводило до численних колізій (неузгодженостей) у податкових нормах, створювало підґрунтя для конфліктів і відповідно їх вирішень у судовому порядку. Окрім цього, розпорошені по різних нормативних актах податкові норми були надзвичайно складними для узагальненого вивчення їх як платниками податків так і адміністраторами, що вимагало не лише значних витрат часу на їх виконання, але і додаткових матеріальних ресурсів.

Податковий кодекс України, об'єднуючи в одному документі норми та правила оподаткування, представляє їх у систематизованому вигляді, що значно спрощує розуміння податкового права для усіх учасників податкового процесу та значно скорочує час на дотримання податкового законодавства.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI // Офіційний вісник України. – 2010, 10 груд. 2010 р., № 92, т. 1. – С. 9, ст. 3248.
2. Рейтинг экономик // Doing Business – оценка бизнес-регулирующих. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.russian.doingbusiness.org/rankings>.

Олейникова Л.Г. Основные преимущества Налогового кодекса и практика его внедрения

Проанализированы структура, содержание и новации Налогового кодекса. Исследованы преимущества внедрения Налогового кодекса. Определено влияние предложенных в Налоговом кодексе новаций на налоговую систему Украины. Предложены меры по совершенствованию процедуры регистрации плательщиков налогов.

Ключевые слова: Налоговый кодекс, факторы, новации, реформирование, преимущества, недостатки, плательщики налогов, уклонение от налогов, неравномерное налоговая нагрузка, двойное налогообложение.

Oleynikova L.G. Basic advantages of internal revenue code and practical worker of his introduction

A structure, maintenance and innovations of the Internal revenue code, is analysed, advantages of introduction of the Internal revenue code are Investigational. Influence of the innovations offered in the Internal revenue code is certain on the tax system of Ukraine. Measures are offered in relation to the improvement of procedure of registration of taxpayers.

Keywords: Internal revenue code, factors, innovations, reformations, advantages, defects, taxpayers, tax evasion, uneven tax loading, double taxation.

УДК 674:658.2 Аспір. О.І. Павленко¹ – Класичний приватний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВ

Досліджено теоретичні аспекти управління використанням оборотних коштів підприємства. Розглянуто теоретичні та організаційно-методичні засади щодо забезпечення оборотними коштами підприємства та внесено пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності їх використання.

Ключові слова: оборотні кошти, дебіторська заборгованість, запаси, незавершене виробництво.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Істотний внесок у розвиток теорії управління оборотними коштами зробили такі учені, як І.А. Бланк, А.В. Череп, Ю.Ф. Бригхем, Дж. К. Ван Хорн, Л.А. Дробозина, В.М. Родіонова, Г.В. Савицька, В.В. Ковальова.

Вступ. Ефективність використання оборотних коштів – одна з головних умов успішної діяльності підприємства. Розвиток ринкових відносин визначає нові умови їхньої організації.

¹ Наук. керівник: проф. А.В. Череп, д-р екон. наук – Запорізький національний університет

Висока інфляція, неплатежі й інші кризові явища змушують підприємства змінювати свою політику стосовно оборотних коштів, шукати нові джерела поповнення, вивчати проблему ефективності їхнього використання. Важливо також уміти правильно керувати оборотними коштами, розробляти і впроваджувати заходи, що сприяють зниженню матеріаломісткості продукції і прискоренню оборотності обігових коштів. Внаслідок прискорення оборотності обігових коштів відбувається їхнє вивільнення, що дає цілу низку позитивних ефектів.

Постановка проблеми. Підприємства постійно приймають рішення про те: як вкладати кошти, який обсяг фінансування надати, як отримувати необхідні кошти, як багато боргів можна дозволити і в яких умовах. Усі відповіді на ці питання мають серйозні наслідки для грошових потоків підприємства та прибутковості. Зараз підприємства приділяють значну увагу управлінню оборотними коштами через складні економічні умови.

Викладання основного матеріалу. Оборотні кошти підприємств різних галузей господарського комплексу країни становлять значну частину її національного багатства. Якщо підприємство, галузь і загалом національна економіка країни забезпечені нормативними оборотними коштами, то нормально здійснюють взаєморозрахунки між підприємствами і державними податковими службами, не допускають понадпланову дебіторську і кредиторську заборгованість, всі платежі, передбачені планом, здійснюють вчасно. У виробничій сфері понад 80 % загальної суми оборотних коштів зосереджені в запасах товарно-матеріальних цінностей. Раціональне й економне їх використання мають велике значення.

Для розуміння процесу управління оборотними коштами треба згадати визначення, класифікацію та склад оборотних коштів. Це відіграє важливу роль, оскільки дає можливість підприємству визначити оптимальний склад і структуру, потребу та джерела формування оборотних коштів. Оборотні кошти – це сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування і забезпечення кругообігу виробничих оборотних фондів і фондів обігу.

До виробничих фондів належать: сировина, основні й допоміжні матеріали, напівфабрикати, паливо, тара, запасні частини для ремонтів, малоцінні та швидкозношувані предмети, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виготовлення, витрати майбутніх періодів.

Фонди обігу – це залишки готової продукції на складі підприємств, відвантажені, але не оплачені покупцями товари, залишки коштів підприємств на поточному рахунку в банку, касі, у розрахунках, у дебіторській заборгованості, а також вкладені в короткотермінові цінні папери (рис.).

Управління оборотними коштами підприємства здійснюється за такими етапами:

1. Аналіз оборотних коштів підприємства в попередньому періоді.
2. Визначення принципових підходів щодо формування оборотних коштів підприємства.
3. Оптимізація обсягу оборотних коштів.
4. Оптимізація співвідношення постійної та змінної частин оборотних коштів.

5. Забезпечення необхідної ліквідності оборотних коштів.
6. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних коштів.
7. Забезпечення мінімізації втрат оборотних коштів у процесі їх використання.
8. Формування принципів, що визначають фінансування окремих видів оборотних коштів.
9. Оптимізація структури джерел фінансування оборотних коштів.

Рис. 1. Склад і розміщення оборотних коштів підприємства

На першому етапі аналізу розглядають: динаміку загального обсягу оборотних коштів підприємства; темпи зміни середньої їх суми в зіставленні з темпами зміни обсягу реалізації продукції і середньої суми всіх активів; динаміку питомої ваги оборотних коштів у загальній сумі активів підприємства; динаміку складу оборотних коштів підприємства в розрізі основних їх видів: запасів сировини, матеріалів і напівфабрикатів; запасів готової продукції; дебіторської заборгованості; залишків грошових активів. На цьому етапі аналізу розраховують та вивчають темпи зміни суми кожного із цих видів оборотних коштів у зіставленні з темпами зміни обсягу виробництва й реалізації продукції; розглядають динаміку питомої ваги основних видів оборотних коштів у загальній їх сумі. Аналіз складу оборотних коштів підприємства за окремими їх видами дає змогу оцінити рівень ліквідності. Далі вивчають оборотність окремих видів обігових коштів у загальній їх сумі. Цей аналіз проводять з використанням показників – коефіцієнта оборотності та періоду обороту обігових коштів. Також встановлюють загальну тривалість і структуру операційного, виробничого й фінансового циклів підприємства; досліджуються основні фактори, що впливають на тривалість цих циклів; розглядають склад основних джерел фінансування оборотних коштів – динаміку їх суми та питомої ваги в загальному обсязі фінансових засобів, інвестованих у ці активи; визначають рівень фінансового ризику, що генерується сформованою структурою джерел фінансування оборотних активів.

Результати аналізу дають змогу визначити загальний рівень ефективності управління оборотними коштами на підприємстві та виявити основні напрями його підвищення в майбутньому періоді.

Визначення принципових підходів щодо формування оборотних коштів підприємства. На цьому етапі аналіз відображає загальну ідеологію фінансового управління підприємством із позицій прийнятного співвідношення рівня прибутковості та ризику фінансової діяльності. Оборотні кошти визначають вибір визначеного типу політики їх формування. З наукового погляду виділяються три принципові підходи щодо формування оборотних коштів підприємства – консервативний, помірний і агресивний.

Консервативний підхід передбачає повне забезпечення поточної потреби в усіх видах оборотних коштів, що забезпечують нормальний перебіг операційної діяльності; створює високі розміри їх резервів на випадок непередбачених складнощів у забезпеченні підприємства сировиною та матеріалами, погіршення внутрішніх умов виробництва продукції, затримки оплати дебіторської заборгованості, активізації попиту покупців тощо. Такий підхід гарантує мінімізацію операційних і фінансових ризиків, але негативно впливає на ефективність використання оборотних коштів – їх оборотність і рівень рентабельності.

Помірний підхід спрямований на забезпечення повного задоволення поточної потреби в усіх видах оборотних коштів і створення нормальних страхових їх розмірів на випадок збоїв під час операційної діяльності підприємства. За такого підходу забезпечується оптимальне співвідношення між рівнем ризику та рівнем ефективності використання фінансових ресурсів.

Агресивний підхід полягає в мінімізації усіх форм страхових резервів за окремими видами оборотних коштів. За відсутності збоїв під час операційної діяльності він забезпечує найвищий рівень ефективності їх використання. Проте будь-які збої під час операційної діяльності призводять до істотних фінансових втрат через скорочення обсягу виробництва та реалізації продукції. Отже, названі вище принципові підходи щодо формування оборотних коштів підприємства, відображуючи різні співвідношення рівня ефективності їх використання і ризику, у підсумку визначають суму цих активів і їх рівень відносно обсягу операційної діяльності.

Оптимізація обсягу оборотних активів. Така оптимізація повинна виходити з вибраного підходу щодо формування оборотних активів, забезпечуючи заданий рівень співвідношення ефективності їх використання і ризику. Процес оптимізації обсягу оборотних коштів складається з трьох основних етапів.

Перший етап. За результатами аналізу оборотних коштів у попередньому періоді визначається система заходів щодо реалізації резервів, спрямованих на скорочення тривалості операційного, а в його рамках – виробничого та фінансового циклів підприємства. При цьому скорочення тривалості окремих циклів не повинно призводити до зниження обсягів виробництва та реалізації продукції.

Другий етап. На основі вибраного підходу до формування оборотних коштів, запланованого обсягу виробництва й реалізації окремих видів про-

дукції та розкритих резервів скорочення тривалості операційного циклу оптимізується обсяг і рівень окремих видів цих коштів. Засобом такої оптимізації виступає нормування періоду їх обороту та суми.

Третій етап. На цьому етапі визначається загальний обсяг оборотних коштів підприємства на наступний період:

$$OK_n = 3C_n + 3Г_n + ДЗ_n + ГА_n + П_n$$

де: OK_n – загальний обсяг оборотних коштів підприємства на кінець аналізованого наступного періоду; $3C_n$ – сума запасів сировини та матеріалів на кінець наступного періоду; $3Г_n$ – сума запасів готової продукції на кінець наступного періоду з включенням до неї обсягу незавершеного виробництва; $ДЗ_n$ – сума дебіторської заборгованості на кінець наступного періоду; $ГА_n$ – сума грошових активів на кінець наступного періоду; $П_n$ – сума інших видів оборотних коштів на кінець наступного періоду.

Оптимізація співвідношення постійної та змінної частин оборотних коштів. Сезонні особливості істотно впливають на обсяг потреби в окремих видах оборотних коштів для здійснення операційної діяльності. Так, наприклад, на підприємствах низку галузей агропромислового комплексу закупівлю сировини здійснюють протягом лише визначених сезонів, що визначає підвищену потребу в оборотних коштах у цей період, у формі запасів сировини. На підприємствах окремих галузей є можливість переробляти сировину лише протягом "сезону перероблення" з подальшою рівномірною реалізацією продукції, що визначає в такі періоди підвищену потребу в оборотних коштах, у формі запасів готової продукції. Зміни в розмірах потреби в окремих видах оборотних коштів можуть бути викликані й сезонними особливостями попиту на продукцію підприємства. Тому у процесі управління оборотними активами варто визначати їх сезонну потребу, що становить різницю між максимальною та мінімальною потребою в них протягом року.

Забезпечення необхідної ліквідності оборотних коштів. Усі види оборотних коштів тією або іншою мірою є ліквідними, крім витрат майбутніх періодів і безнадійної дебіторської заборгованості. Загальний рівень ліквідності повинен забезпечувати необхідний рівень платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями. З цієї метою з урахуванням обсягу й графіка майбутнього платіжного обороту повинна бути визначена частина оборотних активів у формі коштів, високо- і середньоліквідних активів.

Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Оборотні кошти повинні приносити визначений прибуток під час їх використання у виробничо-збутовій діяльності підприємства. Водночас окремі види оборотних коштів можуть приносити підприємству прямий прибуток у процесі фінансової діяльності у формі відсотків і дивідендів. Тому складовою частиною розроблюваної політики є забезпечення своєчасного використання тимчасово вільного залишку грошових активів для формування ефективного портфеля короткотермінових фінансових вкладень.

Забезпечення мінімізації втрат оборотних коштів у процесі їх використання. Усі види оборотних коштів певною мірою схильні до ризику втрат. Наприклад, грошові активи схильні до ризику інфляційних втрат; ко-

роткотермінові фінансові вкладення – до ризику втрат частини доходу через несприятливу кон'юнктуру фінансового ринку, а також до ризику втрат від інфляції; дебіторська заборгованість – до ризику неповернення або невчасного повернення, а також до ризику інфляційного; запаси товарно-матеріальних цінностей – до втрат від природних збитків тощо. Тому управління оборотними коштами повинно бути спрямоване на мінімізацію ризику їх втрат, особливо в інфляційних умовах.

Формування принципів, що визначають фінансування окремих видів оборотних коштів. Виходячи із загальних принципів фінансування активів, що визначають формування структури та вартості капіталу, слід конкретизувати принципи фінансування окремих видів і складових частин оборотних активів. Залежно від фінансового менталітету менеджерів сформовані принципи можуть визначати широкий діапазон підходів до фінансування оборотних коштів – від консервативного до агресивного.

Оптимізація структури джерел фінансування оборотних коштів. На основі раніше визначених принципів фінансування у процесі розроблення системи управління оборотними коштами формуються підходи до вибору конкретної структури джерел фінансування, їх приросту з урахуванням тривалості окремих стадій фінансового циклу й оцінки вартості залучення окремих видів капіталу.

Цілі та характер використання окремих видів оборотних коштів мають істотні відмінні риси. Тому на підприємствах із великим обсягом використання оборотних коштів розробляється система управління окремими їх видами:

- 1) запасами товарно-матеріальних цінностей;
- 2) дебіторською заборгованістю;
- 3) грошовими активами, до яких також прирівнюються й короткотермінові фінансові вкладення як форма тимчасового використання вільного залишку грошових активів.

Ефективне управління використанням оборотних коштів є одним із невідкладних завдань підприємства в сучасних умовах і забезпечується це прискоренням їх оборотності на всіх стадіях кругообігу.

На стадії створення виробничих запасів – це раціональне їх використання, ліквідація наднормативних запасів матеріалів; удосконалення нормування; поліпшення організації постачання, зокрема через установлення чітких договірних умов і забезпечення їх виконання, оптимальний вибір постачальників; налагодження роботи транспорту; поліпшення організації складського господарства, зокрема впровадження комплексної механізації та автоматизації вантажно-розвантажувальних робіт на складах.

На стадії незавершеного виробництва – упровадження прогресивної техніки та технології, зокрема безвідхідної та маловідхідної; розвиток стандартизації й уніфікації; удосконалення форм організації виробництва; удосконалення системи економічного стимулювання, економного використання сировинних та паливно-енергетичних ресурсів; удосконалення використання основних засобів, насамперед їх активної частини. На стадії обігу – раціональна організація збуту готової продукції, застосування прогресивних

форм розрахунків; своєчасне оформлення документації та прискорення її руху; дотримання договірної та платіжної дисципліни.

Унаслідок прискорення оборотності обігових коштів з обороту частини їх вивільняється. Це дає змогу зекономити значні суми і збільшити обсяги виробництва та реалізації продукції без додаткових фінансових ресурсів.

Окремі зарубіжні компанії вже домоглися конкретних результатів. Гонконгський виробник дитячих іграшок *VTech Holdings* назвав скорочення рівня своїх товарно-матеріальних запасів одним із найважливіших факторів, що сприяли поверненню цієї компанії до позиції чистої готівки (23 млн дол.) і 14-кратного збільшення чистого прибутку (50 млн дол.), незважаючи на 11 % скорочення продажів. Гонконгська холдингова компанія *Jardine Strategic* збільшила свій операційний грошовий потік на 64 млн дол. лише за рахунок скорочення орендних депозитів. Аналогічно, філіппінський виробник алкогольної продукції *La Tondena Distillers* завдяки значному вдосконаленню процесу отримання дебіторської заборгованості (скоротивши його від 78 до 29 днів), у поєднанні зі зниженням рівня товарно-матеріальних запасів, вивільнив 42 млн дол.

Висновки. Підприємства постійно приймають рішення про те: як вкладати кошти, який обсяг фінансування надати, як отримувати необхідні кошти, як багато боргів можна дозволити і в яких умовах. Усі відповіді на ці питання мають серйозні наслідки для грошових потоків підприємства та прибутковості. Зараз підприємства приділяють значну увагу управлінню оборотними коштами через складні економічні умови.

Ефективність використання оборотних коштів – одна з головних умов успішної діяльності підприємства. Унаслідок прискорення оборотності обігових коштів з обороту частина їх вивільняється. Це дає змогу зекономити значні суми і збільшити обсяги виробництва та реалізації продукції без додаткових фінансових ресурсів.

Постійне управління оборотними коштами дає змогу своєчасно визначити вади механізму управління, зосередити увагу на стадії формування джерел фінансування оборотних коштів, удосконалити модель щодо визначення оптимальних джерел фінансування оборотних коштів залежно від стратегічного напрямку розвитку підприємства і, як наслідок, – підвищити ефективність використання оборотних коштів підприємства.

Література

1. Ван Хорн Основы финансового менеджмента : пер. с англ. / Хорн Ван, К. Джеймс, С. Вахович, мл. М. Джон. – М. : ООО "И.Д. Вильямс", 2010. – 1232 с.
2. Бланк И.А. Управление капиталом / И.А. Бланк. – К. : Эльга. Ника-Центр, 2004. – 576 с.
3. Шегда А.В. Экономика предприятия / А.В. Шегда. – К. : Вид-во "Знання", 2006. – 614 с.
4. Бланк И.О. Управление финансами предприятий : учебник / И.О. Бланк, Г.В. Ситник. – К. : Вид-во КНЕУ, 2006. – 780 с.
5. Поддєрьогін А.М. Финанси підприємств : навч. посібн. / А.М. Поддєрьогін. – К. : Вид-во КНЕУ, 2006. – 546 с.

Павленко О.И. Теоретические аспекты управления использованием оборотных средств предприятий

Исследованы теоретические аспекты управления использования оборотных средств предприятия. Рассмотрены теоретические и организационно-методические основы по обеспечению оборотными средствами предприятия и внесены предложения, направленные на повышение эффективности их использования.

Ключевые слова: оборотные средства, дебиторская задолженность, запасы, незавершенное производство.

Pavlenko O.I. Theoretical aspects of management of the use of circulating assets of enterprises

The article deals with theoretical aspects of management of working capital. Theoretical and methodological principles of forming working capital and proposals aimed at improving efficiency.

Keywords: Working capital, accounts receivable, inventories, work in progress.

УДК 631.11

Асист. В.Б. Прокопишак – Львівська державна ФА

СТАН ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Проведено оцінення фінансово-економічної діяльності аграрних підприємств, з'ясовано, що фінансові результати різняться для різних організаційно-правових форм господарювання. Для подальшого збільшення виробництва сільськогосподарської продукції та покращення фінансового стану підприємств необхідним є оновлення матеріально-технічної бази, формування та функціонування ринку сільськогосподарської продукції, збільшення інвестицій в основний капітал.

Ключові слова: фінансово-економічна діяльність, прибуток, рентабельність, ринок сільськогосподарської продукції.

Постановка проблеми. Унікальним поєднанням сприятливих природно-кліматичних умов та геостратегічним положенням, спроможністю України посісти вагоме місце на міжнародному продовольчому ринку зумовлюється особливе значення аграрного сектору економіки в соціально-економічному житті країни загалом. Сільське господарство, як вид економічної діяльності, залишається однією із провідних галузей Львівщини та посідає третє місце після промисловості, транспорту і зв'язку. У загальнообласній валовій доданій вартості частка сільського господарства сягає 10 %. Значна частка економічно активного населення сільської місцевості працездатного віку зайнята саме у цій галузі економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам діяльності аграрних підприємств приділено увагу у публікаціях: В.Г. Галанця, О.А. Біттера, О.М. Бородіної, К.В. Васківської, Ю.Е. Губені та ін. Однак у вітчизняній економічній літературі ще недостатньо уваги приділяють комплексному дослідженню чинників на фінансово-економічний стан аграрних підприємств.

Мета і завдання статті. Метою дослідження є обґрунтувати пріоритетні напрями розвитку аграрних підприємств, а завдання полягають в оціненні їх фінансово-економічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Сільськогосподарський сектор економіки області посідає достойне місце в рейтингу областей України. В усіх категоріях господарств області на 2,8 % сільськогосподарських угідь ство-

рюється 4,2 % валової продукції сільського господарства від загального її обсягу в Україні. Утримуючи 6,1 % поголів'я корів, господарства області формують 5,8 % виробництва молока, а наявне поголів'я худоби, свиней і птиці забезпечує частку в обсягах виробництва м'яса в Україні на рівні 5,6 відсотка [3, с. 15].

Обсяг продукції сільського господарства за 2010 р. в усіх категоріях господарств (за порівнянними цінами 2005 р.) становив 4234,5 млн грн. і збільшився до попереднього року на 3,1 %. При цьому сільськогосподарські підприємства наростили обсяги виробництва на 4,7 %, а господарства населення – скоротили на 5,6 %. Впродовж останніх років в області спостерігається зменшення обсягів виробництва найінтенсивніших сільськогосподарських культур, вирощування яких забезпечувало сільське населення робочими місцями, бюджет – грошовими надходженнями, сім'ї – доходами і матеріальним достатком, переробну промисловість – сировиною, аграрно-продуктовий ринок – продовольством.

Зменшення валової продукції сільського господарства порівняно з попереднім роком зумовлене зменшенням виробництва продукції рослинництва на 8,4 %. Продукція рослинництва у структурі валової продукції сільського господарства Львівщини становить 49,8 %. Після затишного спаду, уже починаючи з 2004 р., сільськогосподарські підприємства нарощують виробництво продукції сільського господарства. У 2010 р. сільськогосподарські підприємства збільшили виробництво валової продукції сільського господарства порівняно з попереднім роком на 4,7 %, а порівняно з 2007 р. – на 62,3 %. Зростання відбулось в основному за рахунок збільшення виробництва продукції тваринництва. Так, обсяги виробництва продукції тваринництва сільськогосподарськими підприємствами області порівняно з 2009 р. збільшились на 10,4 %, а порівняно з 2007 р. – більш як 2 рази.

Значна кількість сільськогосподарських підприємств мають у своєму розпорядженні незначні площі сільськогосподарських угідь. Так, 96 підприємств (19,7 % від загальної кількості) мають у розпорядженні до 50 га сільськогосподарських угідь з розрахунку на одне господарство; 44 підприємства (9,0 %) – 50,1-100 га; 116 підприємств (23,7 %) – 100,1-500 га; 37 підприємств (7,6 %) – 500,1-1000 га. І тільки 38 % сільськогосподарських підприємств області мають у розпорядженні площі сільськогосподарських угідь більш як 1000 га з розрахунку на одне господарство. Діяльність суб'єктів підприємництва спрямована на досягнення максимально можливого економічного результату – прибутку. Основним джерелом прибутку підприємств є операційна, тобто основна та інша діяльність підприємств (крім фінансової та інвестиційної). За 2010 р. прибуткові підприємства від збуту продукції (робіт, послуг) отримали 586,8 млн грн. прибутку, решта – зазнали 40,8 млн грн. збитків. Результат операційної діяльності був позитивним і становив 525,8 млн грн. прибутку (табл. 1).

Загальний фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування склав 230,7 млн грн. прибутку (проти 107,2 млн грн. збитку у 2009 р.). Після сплати податку на прибуток на рахунках підприємств зафіксовано чис-